

Dosarul nr. 3ra-557/2022
2-21033720-01-3ra-17052022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. A. Paniș)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, Gh. Mîra, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

13 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Nona Țugulea împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor
administrative individuale defavorabile,
împotriva deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii din 04 iunie 2021 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 04 martie 2021 Nona Țugulea a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative individuale
defavorabile.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 20 iunie 2006 Consiliul municipal
Chișinău a emis decizia nr.48/28-123 cu privire la atribuirea în proprietate privată a unui
lot de pământ Nonei Țugulea din str. xxxxx.

La 05 septembrie 2006 reclamanta a încheiat cu Primăria municipiului Chișinău
contractul de vânzare-cumpărare a lotului de pământ din str. xxxxx destinat pentru
deservirea și exploatarea casei de locuit particulare.

La 14 februarie 2007, prin cererea nr.1247, reclamanta a solicitat Consiliului
municipal Chișinău autorizarea elaborării documentației de proiect pentru construirea
unui garaj pentru 2 mașini cu încăperi auxiliare și mansardă. Iar, la 17 octombrie 2007
Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău au emis certificatul de

urbanism nr.925i/07, prin care au certificat elaborarea documentației pentru proiectul enunțat.

La 14 mai 2008, prin cererea nr.494, a solicitat Primăriei municipiului Chișinău autorizarea executării lucrărilor de construire a unui garaj pentru două mașini cu încăpere auxiliară și mansardă. Iar, la 23 mai 2008 Consiliul municipal Chișinău a emis autorizația de construire nr.494, prin care a autorizat lucrările menționate.

La 05 noiembrie 2012 Comisia de recepție finală a Oficiului cadastral teritorial Chișinău a emis procesul-verbal de recepție finală nr.793, prin care a recepționat garajul lit. „C”, cu încăperi auxiliare în două nivele din xxxxxx.

În anexa procesului verbal de recepție finală nr.793 din 05 noiembrie 2012, la capitolul „descrierea obiectului recomandat spre recepție”, se menționează obiectul cu nr. cadastral xxxxxx, adresa municipiul Chișinău str. xxxxxx, destinația nelocativă, compus din următoarele construcții - garajul lit. „C” cu încăperi auxiliare în două nivele, suprafața la sol 111,3 m². În Registrul bunurilor imobile construcțiile sus-menționate sunt înregistrate separat.

A menționat că, la 18 noiembrie 2020 a fost emis avizul de plată a impozitului pe avere privind bunurile imobile deținute de reclamantă pentru anul 2020. În avizul de plată autoritatea publică identifică ca obiect a impunerii casa individuală de locuit cu suprafața de 223,40 m.p. și construcția accesorie (garaj) cu suprafața de 222,60 m.p.

La 02 decembrie 2020 reclamanta s-a adresat cu o cerere prealabilă către pârât cu privire la examinarea avizului de plată a impozitului pe avere pentru anul 2020 și anularea acestuia. A atras atenția autorității pârâte asupra faptului că construcția accesorie prevăzută în avizul de plată, nu este una locativă, prin urmare nu putea fi luată în considerație la stabilirea impozitului.

La 16 decembrie 2020 pârâtul a emis decizia nr.26/2-02-16-1569/74319 cu privire la cererea prealabilă, prin care a informat reclamanta despre lipsa temeiurilor legale de anulare a avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020.

A invocat reclamanta că, conform art.287/1 din Codul fiscal, impozit pe avere reprezintă impozit aplicat asupra averii contribuabilului sub formă de bunuri imobile cu destinație locativă, inclusiv căsuțele de vacanță, în cazul în care acestea satisfac condițiile specificate în prezentul titlu. Conform art. 287/2 alin. (1) din Codul fiscal, subiecți a impunerii sânt persoanele fizice proprietari ai bunurilor imobiliare cu destinație locativă, inclusiv căsuțele de vacanță pe teritoriul Republicii Moldova.

Conform art.287/3 alin. (1) din Codul fiscal, obiect al impunerii îl constituie bunurile imobile cu destinație locativă, inclusiv căsuțele de vacanță, precum și cotele-părți a căror totalitate întrunește cumulativ următoarele condiții: a) valoarea estimativă totală constituie 1,5 milioane și mai mult; b) suprafața totală constituie 120 m² și mai mult.

Conform art. 13 al Hotărârii Guvernului cu privire la evaluarea și reevaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării, se disting următoarele tipuri și subtipuri de bunuri imobile: 10 bunuri imobile cu destinație locativă, care includ construcțiile și încăperile izolate destinate predominant locuirii permanente și activităților complementare ei, precum și terenurile pe care sunt amplasate sau urmează a fi

amplasate astfel de construcții, cu următoarele subtipuri: a) apartamente și încăperi izolate locative în case cu multe etaje; b) apartamente în case de locuit individuale; c) case de locuit individuale, inclusiv terenuri aferente și construcțiile auxiliare în localitățile urbane și localitățile rurale; d) terenuri pe care sunt amplasate sau urmează a fi amplasate astfel de construcții.

Conform art.3 al Hotărârii Guvernului nr.827, construcție auxiliară – construcție capitală destinată desfășurării unor activități specifice, complementare funcției de bază a construcției principale și care, prin amplasarea în vecinătatea construcției principale, alcătuiește împreună cu aceasta o unitate funcțională distinctă.

A considerat că actul contestat a fost emis cu încălcarea legislației fiscale, or, conform Codului fiscal impozitul pe avere se aplică asupra averii contribuabilului, care corespunde următoarelor condiții: a) bunuri imobile cu destinație locativă, inclusiv și construcțiile auxiliare; b) valoarea estimată totală a obiectului impunerii să constituie 1,5 milioane lei și mai mult; c) suprafața totală a obiectului impunerii să constituie 120 m² și mai mult.

A menționat reclamanta că, în avizul de plată contestat, autoritatea pârîtă a indicat două bunuri ca fiind obiectele impozitării (casa individuală și garajul).

Conform datelor din Registrul de stat al bunurilor imobile, construcția cu numărul cadastral xxxxxx, este utilizată în calitate de garaj.

Conform procesului verbal de recepție finală a bunului imobil nr.793 din 05 octombrie 2012, destinația acestuia este una nelocativă.

Destinația celor două bunuri introduse în avizul de plată este diferită. Casa individuală este destinată locuirii, iar construcția învecinată este întrebuințată ca garaj pentru depozitarea și păstrarea lucrurilor personale ale membrilor familiei contribuabilului dar și pentru staționarea automobilelor acestora.

Chiar dacă bunurile sunt amplasate în vecinătate, acestea nu reprezintă o unitate funcțională după cum este condiționat de legislația fiscală.

Conform datelor schematice din Registrul bunurilor imobile, casa individuală de locuit și garajul, sunt două bunuri imobile distincte, înregistrate cu două numere cadastrale diferite.

A menționat că legislația fiscală utilizează noțiunea de „construcție auxiliară”. În timp ce garajul cu numărul cadastral 0100209.258.02 este înregistrat în Registrul bunurilor imobile ca fiind „construcție accesorie”. Codul fiscal nu conține prevederi despre impozitarea construcțiilor accesorii.

Reclamanta nu poate fi subiect al impozitului pe avere, or impozitul pe avere reprezintă impozit aplicat asupra averii contribuabilului sub formă de bunuri imobiliare cu destinație locativă, inclusiv căsuțele de vacanță, în cazul în care acestea satisfac condițiile specificate în titlul VI Cod fiscal.

Legiuitorul a condiționat aplicarea impozitului asupra averii cu întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: a) valoarea estimativă totală constituie 1,5 milioane lei și mai mult; b) suprafața totală constituie 120 m.p. și mai mult.

În avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020, sunt menționate ca obiecte impozabile, casa individuală de locuit și garajul. Suprafața și valoarea garajului

nu poate fi luată în considerare la calcularea impozitului pe avere, întrucât destinația acestuia este nelocativă și nu poate constitui obiect al impozitului pe avere.

Casa individuală a sa are o suprafață de 111,3 m² și este evaluată la 1 246 655 de lei, astfel nici aceasta nu întrunește condițiile prevăzute de lege pentru aplicarea impozitului pe avere.

A solicitat reclamanta anularea avizului de plată a impozitului pe avere pentru anul 2020, nr.0000204927 din 18 noiembrie 2020; anularea deciziei nr.26/2-02-16-2569/74319 din 16 decembrie 2020, prin care a fost respinsă cererea prealabilă.

Prin hotărârea din 04 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea în contencios administrativ depusă de Nona Țugulea, a fost anulat ca ilegal avizul de plată a impozitului pe avere pentru anul 2020 cu nr. 0000204927 din 18 noiembrie 2020 și Decizia Serviciului Fiscal de Stat nr.26/2-02-16-2569/74319 din 16 decembrie 2020, prin care a fost respinsă cererea prealabilă (f.d. 65).

Dispozitivul hotărârii din 04 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost notificat reprezentantului Serviciului Fiscal de Stat la data de 04 iunie 2021 (f.d.66).

La 09 iunie 2021, Serviciul Fiscal de Stat a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 04 iunie 2021, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.67-68).

La 24 septembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Serviciul Fiscal de Stat, a recepționat hotărârea motivată a primei instanțe, iar la 13 octombrie 2021 prin intermediul poștei electronice și la 15 octombrie 2021 prin intermediul oficiului poștal, Serviciul Fiscal de Stat a depus motivarea apelului (f.d.87,103-107).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul Serviciului Fiscal de Stat împotriva hotărârii din 04 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de Serviciul Fiscal de Stat și a fost menținută hotărârea din 04 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel instanța de apel a stabilit că, instanța de fond a ajuns la o concluzie corectă despre ilegalitatea actului administrativ individual defavorabil contestat. Or, o încăpere auxiliară, ca să fie considerată cu „destinație locativă”, urmează a fi folosită pentru deservirea locuinței principale și per ansamblu ar constitui o unitate funcțională distinctă, cum ar fi spre exemplu cazangeria. Cât privește garajul, care în speță reprezintă o construcție separată și distinctă din punct de vedere funcțional, acesta nu poate fi considerat o construcție auxiliară care deservește spațiul locativ, respectiv acest imobil nu poate fi considerat ca imobil cu destinație locativă și astfel, nu poate fi inclus în lista imobilelor supuse impozitării. Importantă este destinația locativă a bunului imobil și nu doar caracterul auxiliar al acestuia, de asemenea nu este definitorie denumirea dată construcției, ci modul de folosință a acesteia.

În astfel de circumstanțe se constată că, Serviciul Fiscal de Stat eronat a inclus ca obiect al impunerii bunul imobil cu numărul cadastral xxxxxx (garaj), situat în mun. Chișinău, strada xxxxxx și respectiv eronat a emis avizul de plată a impozitului pe avere

pentru anul 2020, nr.xxxxx, ce vizează imobilele situate în municipiul Chișinău strada xxxxxx.

La 02 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, și la 03 martie 2022 prin intermediul oficiului poștal, Serviciul Fiscal de Stat a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, iar la 17 mai 2022 Serviciul Fiscal de Stat a depus recurs motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 04 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece sunt emise cu aplicarea eronată a normelor de drept material și de drept procedural.

A susținut că potrivit datelor conținute în extrasul din Registrul bunurilor imobile deținut de Departamentul Cadastral, bunul imobil menționat supra cu nr. cadastral xxxxxx figurează ca fiind activ, iar modul de folosință este stabilit „Construcție accesorie”. Or, până la situația din 01 noiembrie 2020 nu au fost efectuate careva modificări în Registrul bunurilor imobile.

Toate modificările efectuate în Registrul bunurilor imobile după data de 01 noiembrie 2020 nu pot influența suma obligației fiscale calculate sau subiectul impunerii la determinarea impozitului pe avere conform parametrilor înregistrați la situația din 01 noiembrie 2020.

Serviciul Fiscal de Stat a comunicat că în momentul emiterii avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020 – la 18 noiembrie 2022, datele cu privire la bunul imobilul cu nr cadastral xxxxxx au fost datele din Registrul bunurilor imobile existente la 01 noiembrie 2020.

Astfel, motivarea instanței de fond și instanței de apel precum că Serviciul Fiscal de Stat eronat a inclus ca obiect al impunerii bunul imobil cu nr. cadastral xxxxxx situat în mun. Chișinău, str. xxxxxxx și eronat a emis avizul de plată a impozitului pe avere nr. xxxxxx pentru anul 2020 este neîntemeiată.

Or, sistemul informațional automatizat „Impozit pe avere” al Serviciului Fiscal de Stat reprezintă sistemul specializat în administrarea fiscală a impozitului pe avere, care include date sistematice privind subiecții impunerii, numerele cadastrale, tipurile și adresa bunurilor imobiliare, baza impozabilă, suma impozitului ce urmează a fi achitat. Scopul SIA „Impozit pe avere” constă în asigurarea proceselor de administrare a impozitului pe avere, care implică: identificarea subiecților impunerii la situația din 01 noiembrie a perioadei fiscale de gestiune; calcularea obligațiilor fiscale pentru obiectele impunerii cu impozitul pe avere existente la situația din 01 noiembrie a perioadei fiscale de gestiune; evidența subiecților impunerii, obiectelor impunerii și obligațiilor fiscale calculate și achitate aferente impozitului pe avere; generarea și procesarea avizelor de plată la impozitul pe avere. Totodată la pct. 37 din Regulament, legiuitorul stabilește expres, că proprietarul bunului imobil sau titularul de drept este obligat să prezinte oficiului cadastral teritorial informația necesară pentru evaluare. În cazul în care proprietarul sau alt titular de drept refuză să prezinte informația solicitată evaluarea este

efectuată în baza informației deținute de către oficiile cadastrale teritoriale privind bunul imobil în cauză sau bunurile imobile similare.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 22 februarie 2022 și la 04 martie 2022 a notificat dispozitivul deciziei Serviciului Fiscal de Stat (f.d.140, verso). Iar, la 29 aprilie 2022 a fost notificată decizia integrală Serviciului Fiscal de Stat (f.d. 152).

În condițiile enunțate, recursul nemotivat depus la 02 și 03 martie 2022 și cel motivat depus la 17 mai 2022 sunt în termen.

La 18 mai 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimetei Nona Țugulea copia recursului motivat depus de Serviciul Fiscal de Stat cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței.

La 21 iunie 2022 Nona Țugulea, reprezentată de avocatul Andrei Bivol a depus referință, prin care a solicitat de a considera inadmisibil recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Prin încheierea din 22 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de către Serviciul Fiscal de Stat s-a numit spre examinare în fond, în complet de cinci judecători.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, și argumentele intimatului din referință, au fost expuse cu suficientă claritate.

Verificând argumentele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 04 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și de a emite o nouă decizie de respingere integrală a acțiunii depuse de Nona Țugulea, din următoarele motive.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

În corespundere cu art.21 alin.(1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

În temeiul art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În baza art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său art. 219 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, prevede că instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Conform art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă hotărîre de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

Astfel, probatoriul acumulat în materialele dosarului demonstrează că la data de 18 noiembrie 2020 de către Serviciul Fiscal de Stat a fost emis avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020, nr.0000204927, ce vizează imobilele cu numerele cadastrale 01002090258.01 și 01002090258.02, situate în municipiul Chișinău strada Ion Inculeț 74/1, proprietar Nona Țugulea. Suma totală a impozitului calculat spre plată constituind 15 454 (cincisprezece mii patru sute cincizeci și patru) lei și 78 bani.

Nefiind de acord cu suma indicată în avizul de plată la impozitul pe avere, la 02 decembrie 2020 Nona Țugulea s-a adresat către autoritatea publică emitentă cu o contestație prin care a solicitat anularea avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020.

Prin răspunsul nr.26/2-02-16-2569/74319 din 16 decembrie 2020, reclamantei i s-a comunicat despre lipsa temeiului legal de anulare a avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020.

La 04 martie 2021 Nona Țugulea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat, solicitînd anularea avizului de plată a impozitului pe avere pentru anul 2020, nr. 0000204927 din 18 noiembrie 2020; anularea deciziei nr.26/2-02-16-2569/74319 din 16 decembrie 2020, prin care a fost respinsă cererea prealabilă (f.d. 4-11).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță s-a pronunțat în favoarea temeiniciei acțiunii, dispunînd admiterea acesteia (f.d. 65).

Judecând apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, instanța de apel a fost de acord cu soluția pronunțată de prima instanță.

Analizând circumstanțele expuse și normele de drept citate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare privind admiterea acțiunii.

Recapitulând esența litigiului în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

La 18 noiembrie 2020 de către Direcția Generală Administrare Fiscală mun. Chișinău, a fost întocmit avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020, nr. 0000204927.

Conform datelor din Registrul bunurilor imobile, la 01 noiembrie 2020, Nona Țugulea deține în proprietate bunuri imobile care reprezintă obiect al impozitării cu impozit pe avere și anume:

-mun. Chișinău, xxxxxx cu nr. cadastral xxxxxx1; cota-parte-1.0; suprafața 111,7 m²;

-mun. Chișinău, xxxxxxxx; cota-parte-1.0; suprafața 111,3 m².

Astfel, baza impozabilă în funcție de cota-parte asupra bunurilor imobile deținute de cet. Țugulea Nona la situația din 01 noiembrie 2020, constituie 1931847,00 de lei.

Conform art. 287⁴ din Codul fiscal, cota impozitului pe avere reprezintă 0,8% din baza impozabilă. În același timp, conform art. 287⁵ din Codul fiscal, perioada fiscală este anul calendaristic. Respectiv, obligația fiscală constituie 15454,78 de lei (1931847,00 x 0,8%).

Conform prevederilor art. 287¹ din Codul fiscal, impozitul pe avere este aplicat asupra averii contribuabilului sub formă de bunuri imobiliare cu destinație locativă, inclusiv căsuțele de vacanță (cu excepția terenurilor), în cazul în care acestea satisfac condițiile specificate în prezentul titlu. În continuare, subiecți ai impunerii sunt persoanele fizice proprietari ai bunurilor imobiliare cu destinație locativă, inclusiv căsuțele de vacanță (cu excepția terenurilor), pe teritoriul Republicii Moldova.

Potrivit art. 287³ alin. (1) al din Codul fiscal, obiect al impunerii îl constituie bunurile imobiliare cu destinație locativă, inclusiv căsuțele de vacanță (cu excepția terenurilor), precum și cotele părți, a căror totalitate întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) valoarea estimată totală constituie 1, 5 milioane lei și mai mult;

b) suprafața totală constituie 120 m² și mai mult.

În temeiul alin. (4) al aceluiași articol, baza impozabilă a bunurilor imobiliare constituie valoarea estimată a acestor bunuri, apreciată de către organele cadastrale teritoriale.

În conformitate cu prevederile art. 287⁶ din Codul fiscal, calcularea impozitului pe avere și prezentarea avizelor de plată se realizează de către Serviciul Fiscal de Stat în

termen de până la 10 decembrie pentru situația existentă la 01 noiembrie a anului de gestiune.

Este neîntemeiată și nu poate fi reținută concluzia instanței de apel, prin care a indicat că „conform extrasului din Registrul bunurilor imobile cu privire la estimarea bunului imobil în scopul impozitării, rezultă că, sub numărul cadastral xxxxxx este înregistrată casă de locuit individuală, cu suprafața de 111,7 m.p, iar sub numărul cadastral xxxxxx este înregistrată o construcție-garaj, cu suprafața de 111,3 m.p”, reieșind din următoarele.

Instanța de recurs menționează că, modul de elaborare și de întocmire a registrului bunurilor imobile este stabilit prin Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998 (în continuare Lege).

Modul de colectare a datelor despre obiectele evaluării, este stabilit prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1303 din 24.11.2004 despre aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării (în continuare - Regulament).

Conform art. 4 și 5 din Legea enunțată, terenurile, clădirile și construcțiile legate solid de pământ, apartamentele și alte încăperi izolate și drepturile asupra lor sunt supuse înregistrării obligatorii în registrul bunurilor imobile.

Registrul bunurilor imobile, conform art. 22 din Lege, conține înscrisuri privind fiecare bun imobil, dreptul de proprietate și alte drepturi patrimoniale, titularii de drepturi, documentele ce confirmă drepturile, tranzacțiile cu bunuri imobile și alte temeieri ale nașterii, modificării, grevării și stingerii drepturilor.

Regulamentul citat stabilește modul de evaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării [...]. În conformitate cu prevederile art. art. 6, 7, 8 din Regulament, lucrările de evaluare sunt executate de oficiile cadastrale teritoriale în baza contractelor încheiate cu Agenția Relații Funciare și Cadastru. Evaluarea se efectuează pe tipuri de bunuri imobile, în intervale de timp stabilite de legislație și în baza unui plan aprobat de Agenție. Data evaluării este considerată 1 iunie al anului în care sunt desfășurate lucrările de evaluare sau reevaluare.

Conform prevederilor art. 133 alin. (2) pct. 2) din Codul fiscal, în realizarea funcțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat organizează și administrează evidența impozitelor, taxelor și a altor venituri la bugetul public național date în competența sa.

Concomitent, potrivit alin. (2) pct. 29) al aceluiași articol, Serviciul Fiscal de Stat asigură aplicarea legislației fiscale în domeniul impozitelor, taxelor și altor venituri la bugetul public național date în competența sa.

Potrivit datelor conținute în extrasul din Registrul bunurilor imobile deținut de Departamentul Cadastru, bunul imobil menționat supra cu nr. cadastral xxxxxx figurează ca fiind activ, iar modul de folosință este stabilit „construcție accesorie”. Or, până la situația din 01.11.2020 nu au fost efectuate careva modificări în registrul bunurilor imobile. Toate modificările efectuate în Registrul bunurilor imobile după data de 01.11.2020, nu pot influența suma obligației fiscale calculate sau subiectul impunerii la determinarea impozitului pe avere conform parametrilor înregistrați la situația din 01.11.2020.

Astfel, nu poate fi reținută concluzia instanței de apel precum că garajul cu nr. cadastral xxxxx este o încăpere aflată în proximitatea casei de locuit cu nr. cadastral xxxxxx, însă atestă lipsa particularităților/semnelor locatice a imobilului nominalizat sunt eronate și greșite.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție mai reține că în momentul emiterii avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020 - la 18 noiembrie 2020, datele cu privire la bunul imobil menționat supra cu nr. cadastral xxxxxx au fost datele din Registrul bunurilor imobile existente la 01 noiembrie 2020.

Astfel, concluzia primei instanțe și a instanței de apel precum că Serviciul Fiscal de Stat greși a inclus ca obiect al impunerii bunul imobil cu nr. cadastral xxxxxx (garaj) situat în mun. Chișinău, xxxxxx și eronat a emis avizul de plată a impozitului pe avere nr. 0000204927 pentru anul 2020, este neîntemeiată.

Or, Sistemul informațional automatizat „Impozit pe avere” al Serviciului Fiscal de Stat (în continuare SIA “Impozit pe avere”) reprezintă sistemul specializat în administrarea fiscală a impozitului pe avere, care include date sistematizate privind subiecții impunerii, numerele cadastrale, tipurile și adresa bunurilor imobiliare, baza impozabilă, suma impozitului ce urmează a fi achitat. Scopul SIA „Impozit pe avere” constă în asigurarea proceselor de administrare a impozitului pe avere, care implică:

- identificarea subiecților impunerii la situația din 1 noiembrie a perioadei fiscale de gestiune;
- calcularea obligațiilor fiscale pentru obiectele impunerii cu impozitul pe avere existente la situația din 1 noiembrie a perioadei fiscale de gestiune;
- evidența subiecților impunerii, obiectelor impunerii și obligațiilor fiscale calculate și achitate aferente impozitului pe avere;
- generarea și procesarea avizelor de plată la impozitul pe avere.

Totodată, la pct. 37 din Regulament, legiuitorul stabilește expres, că proprietarul bunului imobil sau titularul de drept este obligat să prezinte oficiului cadastral teritorial informația necesară pentru evaluare. În cazul în care proprietarul sau alt titular de drept refuză să prezinte informația solicitată, evaluarea este efectuată în baza informației deținute de către oficiile cadastrale teritoriale privind bunul imobil în cauză sau bunurile imobile similare.

Prin urmare, raportând circumstanțele factice relevate supra normelor de drept precitate, Colegiul lărgit constată legalitatea actelor administrative supuse testului de legalitate or, Nona Țugulea avea obligația pozitivă de a prezenta informația solicitată, în caz contrar recurentul corect a efectuat evaluarea bunurilor imobile în baza informației deținute de către oficiul cadastral teritorial privind bunul imobil în cauză sau bunurile imobile similare.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că instanța de apel și prima instanță au emis hotărâri neîntemeiate, dictate de concluzii nemotivate, aprecierea arbitrară a suportului probator și interpretare eronată a cadrului legal ce guvernează raportul material-litigios, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit

al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursului declarat de Serviciul Fiscal de Stat, casării integrale a deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 04 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat.

Se casează integral decizia din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 04 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Nona Țugulea împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile și se emite o nouă decizie prin care:

Se respinge integral acțiunea depusă de Nona Țugulea împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Nina Vascan

Aliona Miron

Iurie Bejenaru